ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ГРАД ПЛОВДИВ ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ ИЗМЕРВАНИЯ НА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ ПРЕЗ 2024 Г. С ДИНАМИКА ЗА ПРЕДХОДНИ ГОДИНИ

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА.

Урбанизацията, растящото търсене на автомобилен транспорт и неефективното градоустройствено планиране, както и нарушените пътни настилки са основните фактори за излагането на въздействията на шума в околната среда. Най-голям дял в шумовото замърсяване имат нарастващият трафик от моторните превозни средства в населените територии. Причини за високо шумово натоварване също са грешки в градоустройственото планиране, недостатъчна пропускателна способност на използваната транспортна мрежа, продължаващо застрояване на терени, разположени около шумни улици, липса на подходяща шумозащита и др. От значение за шум в околната среда е наличието на различни промишлени предприятия на територията на населените места.

Шумът в околната среда, и по-специално шумът от автомобилния транспорт, продължава да бъде голям екологичен проблем. Той засяга здравето и благосъстоянието на милиони хора в Европа. Двадесет процента от населението на Европа е изложено на постоянен шум с нива, опасни за здравето.

Много хора не осъзнават важността на този социален проблем, който има голямо въздействие върху показателите, свързани с качеството на живота, физическото и психичното здраве на всеки човек. Според някои от констатациите на Световната здравна организация шумът е втората по значимост причина за здравословни проблеми, свързани с опазването на околната среда, непосредствено след замърсяването на въздуха. Различни са ефектите върху здравето от дългосрочното излагане на шум – раздразнение, смущения в съня, отрицателно въздействие върху сърдечносъдовата система и метаболизма, както и увреждане на познавателните способности при децата.

Шумовото замърсяване има голямо въздействие върху показателите, свързани с качеството на живота и психичното здраве. В действителност според някои от констатациите на Световната здравна организация (СЗО) шумът е втората по значимост причина за здравословни проблеми, свързани с околната среда, непосредствено след замърсяването на въздуха (праховите частици).

Шумът оказва влияние и върху дивата природа. Обхватът на дългосрочните последици от това, например промяната на миграционните пътища и изместването на животни извън техните предпочитани места за размножаване, хранене и отглеждане на малките, трябва да бъде изучено по-подробно.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии в страната се осъществява чрез Национална система за мониторинг на шума в околната среда, чиито функции са регламентирани с *Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда* .

Регионална здравна инспекция (РЗИ) Пловдив провежда мониторинг на шума, който включва системни наблюдения за определяне състоянието на шумовото натоварване, средночасовата интензивност на движението и структурата на транспортния поток в урбанизираните територии. Съобразно с характера на звуковите сигнали, формиращи акустичната среда в гр. Пловдив, за оценка е използван метод за непосредствено измерване на звуковите сигнали. Мониторингът е извършен през времевия интервал „ден“ от 7.00 ч до 19.00 ч, като е отчетена степента на дискомфорт през дневния период на денонощието.

Оценката на шумовото натоварване се извършва съгласно изискванията на *Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива*, утвърдена от министъра на здравеопазването (Писмо № 99-00-76/22.02.2007 г.) в съответствие с посочените методи в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението.*

Измерванията на шума се извършват в определените пунктове не по -малко от веднъж годишно в периодите май - юни и септември - октомври. Резултатите от измерванията и изчисленията са записани в протоколи съгласно Приложения №№ 1 и 2 от *Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда на МЗ и МОСВ*.

На територията на град Пловдив се контролират **45 пункта**, чието разпределение и разположение е определено съгласно изискванията на горецитираните нормативни документи.

Разпределението на пунктовете за мониторинг на шума по територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях е следното:

1. 40% (18 пункта) са разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета. От тях:

- 27% (12 пункта) се намират върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик;
- 11% (5 пункта) са върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт;
- 2% (1 пункт) е върху територия, подложена на въздействието на авиационен шум.

2. 29% (13 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума са разположени върху територии с промишлени източници на шум – производствено - складови територии и зони;

3. 31% (14 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума се определят върху територии, подлежащи на усилена шумозащита. В това число:

- 16% (7 пункта) са разположени в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим;
- 7% (3 пункта) са в зони за обществен и индивидуален отдих;
- 4% (2 пункта) са в зони на лечебни заведения и санаториуми;
- 2% (1 брой) в зони за научно-изследователска дейност;
- 2 % (1 брой) в тихи зони извън урбанизираните територии.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ В ГР. ПЛОВДИВ

Данните за измерените шумови нива в пунктовете за мониторинг на шума по териториите и устройствените зони в урбанизираните територии и извън тях представяме в следната таблица:

Таблица 1

Пункт (вид, адрес) *	**измерена/ изчислена стойност**	**Норма**	**над/под нормата**
	Еквивалентно ниво на шума dB(A)	**Гранична стойност dB(A)**	
1	**2**	**3**	**4**

I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове (№) върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик:			
№ 1. Бул. „Руски”, х-л „Лайпциг”	**69,0**	**60**	**над нормата**
№ 4. Бул. „Македония”, ст-н „Т.Диев”	**63,0**	**60**	**над нормата**
№ 5. Бул. „Пещерско шосе”, РЗИ	**71,1**	**60**	**над нормата**
№ 7. Бул. „Цар Борис III Обединител”, Гарнизонен стол	**71,7**	**60**	**над нормата**
№ 8. Бул. „Цар Борис III Обединител”, бивша административна сграда „Петрол”	**71,7**	**60**	**над нормата**
№ 9. Бул. „Христо Ботев“, Военна болница	**70,1**	**60**	**над нормата**
№ 10. Бул. „България”, х-л „Санкт Петербург”	**67,5**	**60**	**над нормата**
№ 11. Бул. „Васил Левски”, блок Гигант	**70,7**	**60**	**над нормата**
№ 12. Бул. „Княгиня Мария Луиза”, бивша баня „Здравец”	**67,5**	**60**	**над нормата**
№ 16. Бул. „6-ти септември”, № 198	**67,0**	**60**	**над нормата**
№ 19. Бул. „Санкт Петербург”, Пътен възел „Родопи”	**69,3**	**60**	**над нормата**
№ 35. Бул. „В. Априлов”, Северна страна на автомобилен мост	**68,4**	**60**	**над нормата**
2. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт:			
№ 2. ЖК „Тракия”, ЖП гара, бул. „Цар Симеон I”	**67,9**	**65**	**над нормата**
№ 22. Бул. „Копривщица”, Спортен комплекс Пловдив	**69,1**	**65**	**над нормата**
№ 23. Бул. „Хр. Ботев”, Сточна гара- Административна сграда „Трансинг”	**71,0**	**65**	**над нормата**
№ 25. Бул. „Христо Ботев”- Централна ЖП гара срещу Печатна база в-к „Марица”	**69,8**	**65**	**над нормата**
№ 27. ЖК „Прослав”, ЖП спирка, ул. „Просвета”	**67,3**	**65**	**над нормата**
3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум:			
№ 33. ж.к. „Тракия”, бул.”Цар Симеон” бл. 222	**67,9**	**65**	**над нормата**
II. **Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум производствено-складови територии и зони:**			
№ 15. ЖК „Юрий Гагарин”, ул. „Борба”, Производствена база „Пловдивстройресурс”	**61,4**	**70**	**под нормата**

№ 24. ЖК „Христо Ботев” ЮГ ул. „Д. Талев”, Автокомплекс „Хаджията Груев”	**69,5**	**70**	**под нормата**
№ 26. Бул. „Източен”, бивш Пивоварен завод „Каменица”	**70,2**	**70**	**над нормата**
№ 28. Бул. „Кукленско шосе”, Завод „Рекорд”	**73,1**	**70**	**над нормата**
№ 29. Бул. „Източен”, Автоцентър, администрация „Траурни дейности”	**69,1**	**70**	**под нормата**
№ 30. Бул. „Дунав”, Млечна промишленост	**66,1**	**70**	**под нормата**
№ 31. ЖК „Изгрев”, ул. „Удроу Уилсън”, Завод за пластмасови тръби „Пластек”	**61,1**	**70**	**под нормата**
№ 32. Бул. „България”, Захарна фабрика „Кристал”	**70,3**	**70**	**над нормата**
№ 39. ЖК „Изгрев”, ул.”Ландос”-Шивашка фабрика „Кокет”	**68,9**	**70**	**под нормата**
№ 40. Бул. „Ал. Стамболийски”, Производствена база „Хелиос-Метал Център”	**ГОДИШЕН РЕМОНТ**	**70**	
№ 41. Бул. „Н. Цанов”, ул. „К. Величков”, Производствена база „Симид”	**66,3**	**70**	**под нормата**
№ 44. ЖК „Тракия”, „Ягодовско шосе”, база „Пътища”АД	**66,0**	**70**	**под нормата**
№ 45. Бул. „Санкт Петербург”, Завод „Чайкафарма”	**69,1**	**70**	**под нормата**
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилена шумозащита:			
1. Жилищни зони и територии:			
№ 6. Бул. „6ти септември”, Адм. сграда „Горско стопанство”	**69,2**	**55**	**над нормата**
№ 17. Ул. „Богомил”, Стадион „Христо Ботев”	**64,9**	**55**	**над нормата**
№ 20. Бул. „Хаджи Димитър”, ОУ „Елин Пелин”	**64,2**	**55**	**над нормата**
№ 34. Ул. „Авксентий Велешки”, СУ „Свети Патриарх Евтимий”	**71,2**	**55**	**над нормата**
№ 38. Ул. „Скопие”, Професионална гимназия по механотехника	**69,0**	**55**	**над нормата**
№ 42. ЖК „Юрий Гагарин”, ул. „Ст. и Обр. Обрейкови”, СОУ „Христо Г. Данов”	**63,3**	**55**	**над нормата**
№ 43. Бул. „Марица”, ДОВДЛРГ „Олга Скобелева”	**69,3**	**55**	**над нормата**
2. Зони за обществен и индивидуален отдих:			
№ 13. Бул. „Ал. Стамболийски”, Детска градина „Светлина”	**ГОДИШЕН РЕМОНТ**	**45**	
№ 14. ж.к. Тракия, СУ „Черноризец Храбър”	**65,1**	**45**	**над нормата**

№ 37. Ул. „Авксентий Велешки”, Централен градски парк „Цар Симеоновата градина”	**69,1**	**45**	**над нормата**
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми:			
№ 3. Бул. „Васил Априлов”, Медицински университет	**69,6**	**45**	**над нормата**
№ 21. Бул. „Коматевско шосе” Дом за стари хора „Св. Василий Велики”	**68,1**	**45**	**над нормата**
4. Зони за научно - изследователска дейност:			
№ 18**.** Ул. „Менделеев”, Аграрен университет	**67,3**	**45**	**над нормата**
5.Тихи зони, извън урбанизираните територии:			
№ 36. Кв. „Коматево”, ул. „Захаридово”, Детска градина	**63,5**	**40**	**над нормата**
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			**36**

*Предстои актуализиране на броя и разположението на пунктовете за мониторинг

Извършените измервания показват, че граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, са превишени в **34 бр.** от контролираните пунктове в гр. Пловдив. Процентно това, представлява **75 %** от общия брой контролирани пунктове, като само в **25% (9 бр.)** от пунктовете нивото на шума съответства на регламентираните гранични стойности в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.), приложение 2, таблица 2.*

Успоредно с акустичните измервания се отчита и интензивността, и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване и другите характеристики имащи отношение към акустичната среда на пункта и зоната в която се намира.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА

Таблица 2 представя разпределението на регистрираните шумови нива през 2023 година на територията на град Пловдив по диапазони.

Таблица 2.

Град	**Общ брой пунктове**	**Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)**							
		под 58 dB(A)	**58-62 dB(A)**	**63-67 dB(A)**	**68-72 dB(A)**	**73-77 dB(A)**	**78-82 dB(A)**	**над 82 dB(A)**	**над ГС***
Пловдив	**45**	0	1	9	24	1	0	0	**34**

ГС*- гранична стойност

Не са регистрирани средни шумови нива в **диапазоните 78-82 dB (A), над 82 dB (A) и под 58 dB (A).**

Шумови нива в диапазона 73-77 dB (A) са регистрирани в 1 пункт: Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони: пункт № 28, разположен на бул. „Кукленско шосе”, Завод „Рекорд“ – 73,1;

Максимално измереното ниво на шум е 73,1 dB (A) отново е в пункт пункт № 28, върху територия с промишлени източници на шум, като отчетените през десетгодишния период нива в пункт № 28 винаги са били над граничните стойности за зоната.

Средни шумови еквивалентни нива в диапазона 68-72 dB (A) са констатирани в 24 пункта. В този диапазон влизат пунктове от различни територии и устройствени зони**.** Измерените минимални стойности в тази група са 68,1 dB (A) в пункт № 21. Бул. „Коматевско шосе” Дом за стари хора, а максималните 71,7 dB (A) в пунктове № 7. Бул. „Цар Борис III Обединител”, Гарнизонен стол и пункт № 8. Бул. „Цар Борис III Обединител”, бивша административна сграда „Петрол”.

Средни шумови нива в диапазона 63-67 dB (A) са измерени в 9 пункта, които също са разположени в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Това се пунктове с номера: 14,15, 17, 20, 30, 36, 42 и 44.

Измерените минимални и максимални еквивалентни нива на шума, варират в границите от 61,4 dB (A) до 71,7 dB (A).

Средно шумово ниво в диапазона 58-62 dB (A) е измерено в един пункт с номер № 15. ЖК „Юрий Гагарин”, ул. „Борба”, Производствена база „Пловдивстройресурс“.

IV. ТЕНДЕНЦИИ:

Регистрирани шумови нива в град Пловдив за периода 2015 – 2024 година, в брой пунктове и разпределени по диапазони, са следните:

Таблица 3

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2015	45	0	1	9	32	3	0	0
2016	45	1	2	5	34	3	0	0
2017	45	0	1	8	34	2	0	0
2018	45	0	1	7	36	1	0	0
2019	45	0	1	7	36	1	0	0
2020	45	0	3	10	31	1	0	0
2021	45	0	5	7	31	2	0	0
2022	45	0	4	8	32	1	0	0
2023	45	0	4	9	28	3	0	0
2024	45	0	1	9	23	1	0	0

В **Таблица 3** се представя динамика на акустичното натоварване на територията на град Пловдив за десетгодишен период от 2015 до 2024 г. от база данни в РЗИ-Пловдив.

В зоните под 58 dB (A), 78-82 dB (A) и над 82 dB (A) няма промяна. Забелязва се такава в диапазоните 58-62 dB (A), 63-67 dB (A), 68-72 dB (A), и 73-77 dB (A), където броят е променлив.

Разпределението на регистрираните шумови нива в град Пловдив за периода 2015 – 2024 година, по диапазони в проценти (%) е следното**:**

Таблица 4

Година	Общ брой пунктове, в %	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2015	**100%**	0,00%	2,22%	20,00%	71,11%	6,67%	0,00%	0,00%
2016	**100%**	2,22%	4,44%	11,11%	75,55%	6,67%	0,00%	0,00%
2017	**100%**	0,00%	2,22%	17,78%	75,56%	4,44%	0,00%	0,00%
2018	**100%**	0,00%	2,22%	15,56%	80,00%	2,22%	0,00%	0,00%
2019	**100%**	0,00%	2,22%	15,56%	80,00%	2,22%	0,00%	0,00%
2020	**100%**	0,00%	6,68%	22,22%	68,90%	2,22%	0,00%	0,00%
2021	**100%**	0,00%	11,11%	15,55%	68,90%	4,44%	0,00%	0,00%
2022	**100%**	0,00%	8,89%	17,78%	71,11%	2,22%	0,00%	0,00%
2023	**100%**	0,00%	8,89%	20,00%	64,44%	6,67%	0,00%	0,00%
2024	**100%**	0,00%	6,22%	20,00%	68,56%	5,22%	0,00%	0,00%

Анализът на данните, за процентното разпределение на регистрираните шумови нива в периода 2015 – 2024 г., представени в ***Таблица 4***, води до следните констатации:

- Като положителен ефект от предприетите мерки можем да посочим и тенденцията за намаляне на относителния дял измерени стойности в диапазона 68-72 dB(A) в сравнение с предходни години;
- За шумовите нива в диапазона 73-77 dB (A) се наблюдава промяна, като през 2023 г. и 2024 г. се отчита превишение на стойностите спрямо предходните 8 години;
- В диапазона 63-67 dB (A) се наблюдава вариране на стойностите в процентното съотношение на шумовите нива в този отчетен период от 10 години, като през 2023 г. и 2024 г. процентът на регистрираните шумови нива в град Пловдив остава 20,00%;
- В диапазона 58-62 dB(A) се наблюдава намаление на стойностите на нивата на шум;
- През периода 2015-2024 г. не са отчетени стойности на нива в шумовите диапазони под 58 dB(A), 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).

През периода на мониторинга в града се извършваха много строително-монтажни дейности и в почти всички пунктове се наблюдаваше нетипично структуриране на транспортните потоци.

V. АНАЛИЗ НА РЕГИСТРИРАНИ ШУМОВИ НИВА В РАЗЛИЧНИ ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ В ГР. ПЛОВДИВ

Анализа на регистрираните шумови нива, **в осемнадесетте (18) пункта**, разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета, от които 12 пункта, намиращи се върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик; 5 пункта, върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт и 1 пункт върху територия, подложена на въздействието на авиационен шум е както следва:

За шестте пункта подложени на въздействието на релсов, железопътен транспорт и авиационен шум, през обследвания период максималното превишение на шума спрямо нормата 65 dB (A) е от порядъка на 5,5 dB (A).

При пунктове, разположени в територии на релсов железопътен транспорт, където граничната стойност е 65 dB(A), превишения над тези стойности се наблюдават и във всичките пет броя. Над 70,0 dB(A) са средните стойности в пункт № 23 бул. „Христо Ботев", Сточна гара-Административна сграда „Трансинг" – 71,0 dB(A) – най-високото средно ниво на шум за изследваните пунктове.

В пункт № 33, ж.к. „Тракия", бул. „Цар Симеон" бл. 222, определен като пункт върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум са регистрирани нива

превишаващи нормативно определените от 65 dB(A), което обаче се дължи не толкова на средно пристигащите и заминаващи дневно по два-три броя самолети, колкото на трафика от моторни превозни средства. В този пункт средната стойност на нивото на шум е 67,9 dB (A).

За дванадесетте пункта подложени на интензивен автомобилен трафик, през обследвания период превишението на шума спрямо нормата 60 dB (A) е от порядъка на 3-11,7 dB (A).

Най-висока средна стойност 71,7 dB(A) е отчетена в пункт № 7 Бул. „Цар Борис III Обединител", Гарнизонен стол и пункт № 8. Бул. „Цар Борис III Обединител", бивша административна сграда „Петрол". Подобна е ситуацията и в останалите пунктове с нива над 67,0 dB(A), пунктове с № 1, № 5, № 9, № 10, № 11, № 19 и № 35, с изключение на пункт № 4 бул. „Македония", стадион „Т. Диев", където е отчетена средна стойност от 63,0 dB(A).

В тринадесетте (13) пункта, разположени върху територии с промишлени източници на шум, производствено-складови територии и зони, както отбелязахме, определените нива под нормата трайно се запазват. Най-високо средното шумово ниво в зоната, от 73,1 dB(A) е измерено при Пункт № 28, който се намира на бул. „Кукленско шосе" завод „Рекорд". Нивото на еквивалентен шум в пункт № 26 бул. „Източен", бивш Пивоварен завод „Каменица" е 71,9 dB(A), което е повишено, спрямо това от предходната година.

От четиринадесетте (14) контролирани пункта върху територии, подлежащи на усилена шумозащита, от които 7 бр. разположени в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим; 3 броя в зони за обществен и индивидуален отдих; 2 броя в зони на лечебни заведения и санаториуми; 1 брой в зони за научно-изследователска дейност и 1 брой в тихи зони извън урбанизираните територии, във всички пунктове са констатирани наднормени нива – обстоятелство, което трайно се запазва през периода 2015 – 2024 г.

Измерените средни шумови нива в зоните за обществен и индивидуален отдих, в зоните за лечебни заведения и зоните за научно-изследователска дейност драстично превишават граничните стойности от 45 dB(A). Средните нива на шума варират от 65,1 dB(A) до 69,6 dB(A), като най-високи са нивата в пункт № 3 Бул. „Васил Априлов", Медицински университет. Основен принос за високите нива на шум в тези пунктове има интензивния трафик, пътна настилка и течащите строителни и ремонтни работи на територията на гр. Пловдив. Средното превишение на нормативно определените гранични стойности в зоните е от порядъка на 20,1-24,1 dB(A), нива които отчитайки предназначението на разположените в територията защитени обекти, сериозно застрашават здравето на живущите и временно пребиваващите в тях хора, включително деца.

Акустичното състояние в жилищните зони и територии е аналогично с анализа от предходната зона. При допустима гранична стойност 55 dB(A), отново се констатира превишение на средните шумови нива във всички контролирани пунктове. Регистрираните шумови нива превишават нормата с от 8,3 до 16,2 dB(A). Най-значително отклонение от нормата се наблюдава в пунктове: № 34 на ул. „Авксентий Велешки" СУ „Патриарх Евтимий" – 71,2 dB(A), № 43 Бул. „Марица" ДОВДЛРГ „Олга Скобелева" – 69, 2 dB(A) и № 38 Ул. „Скопие", Професионална гимназия по механотехника – 69,0 dB(A). Както е видно от идентификацията им и трите пункта се намират в зони с интензивен трафик в близост до учебни заведения.

VI. ИЗВОДИ:

От извършения анализ на резултатите от измерените нива през 2024 г. и обобщаването им за десетгодишния период 2015 – 2024 г., остава особено тревожната тенденция: **трайно висок брой на зоните с нива на шум над регламентираните гранични стойности в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ*** *за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.), приложени 2, таблица 2.* Като основна причина за горния извод е факта, че получените резултати основно се дължат на нарастване на пътния трафик на кварталните и локалните улици; частично на железопътния транспорт; ограничените паркоместа, както и на недостатъчната шумозащита (все по малко и оскъдно е озеленяването). За пореден път

пунктовете с нива в границите на нормативно определените стойности са регистрирани само едва в една пета от определения съгласно методиката представителен брой пунктове за гр. Пловдив.

През 2024 година наднормени стойности са отчетени в 34 от общо 45-те, определени съгласно методиката, пункта за мониторинг на шума в урбанизирана територия Пловдив. В проценти това са 75,0% от общия брой пунктове. От статистиката за десетгодишния период 2015 – 2024 г. е видно, че в общи линии тенденцията се запазва, извод който поражда въпроси достатъчно ефективни ли са предприетите мерки от отговорните за това институции.

При всички пунктове, разположени върху територии, подлежащи на усилена шумозащита (зони за отдих, зони на лечебни заведения, жилищни територии и зони за научно - изследователска дейност) са регистрирани еквивалентни нива на шума, които са над нормативно определените стойности 45 dB(A) и 55 dB(A).

И през тази година няма случаи на регистрирани шумови нива в диапазоните 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).

От десетгодишната статистика е видно, че тенденцията се запазва: в най-много пунктове измерените стойности на шума да са в диапазона 68-72 dB(A).

VII. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

1. Ограничения или забрани за преминаване на МПС и на скоростта им по пътните артерии в териториите на обекти, подлежащи на усилена шумозащита;
2. Изискване на мерки за защита от шума в околната среда при проектиране на обекти с обществено предназначение;
3. Акустично планиране на урбанизираните територии – правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума, чрез мерки за шумоизолация и борба със шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилена шумова защита;
4. Регулиране на интензивността и на структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци, въвеждане на допълнителни ограничения на скоростта по отделни улици, където е регистрирано значително превишение на граничните стойности на шума;
5. Разширяване на вече съществуващите мерки за насърчаване на придвижването пеша и с велосипед, чрез по-нататъшно разширяване на велосипедната и пешеходна мрежа.
6. Продължаване на насърчаването на придвижването с електрически превозни средства.
7. Изграждане на шумозащитни екраниращи съоръжения.
8. Залесяване на свободни площи и изграждане на озеленителни пояси;
9. По-нататъшно разширяване на велосипедната мрежа

Въз основа на актуализираната стратегическа карта за шума на основните пътища от Републиканската пътна мрежа на Р. България и в частност на „Агломерация Пловдив“ е необходимо да се актуализира планът за действие, включващ конкретни мерки за ограничаване и намаляване на шума в околната среда, в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство. В съответствие с направените препоръки и във връзка с големия брой детски, учебни и лечебни заведения, които са изложени на шумово въздействие над допустимите норми, да бъдат заложени приоритетни мерки, насочени към намаляване на шума в тези райони.

ДОБРИ ПРАКТИКИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ШУМОВОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ, КАТО ПОЛЕЗЕН ОПИТ И ЕФЕКТИВНИ ТЕНДЕНЦИИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО ИМ И В НАЦИОНАЛЕН МАЩАБ

Разнообразни са мерките за решаване на проблемите с шума в различните европейски държави. Много са примерите за иновативни ефективни начинания във визираната сфера – монтиране на ниско-шумов асфалт по пътищата, използване на тихи гуми в превозните средства на обществения транспорт, предоставяне на повече инфраструктура за електрически

автомобили в градовете, насърчаване на активни пътувания като ходене или каране на велосипед, създаване на пешеходни зони и др.

Така наречените „тихи зони“, отдалечени от градския шум, предимно зелени пространства като паркове или природни резервати са обособени в голям брой градове и региони. Предприетите действия в тяхното преобладаващо множество се оказват уместни и за намаляване на замърсяването на въздуха. Разработването на комбинирани стратегии за намаляване на шума и замърсяването на въздуха от трафика е един от начините да се увеличи въздействието на мерките за намаляване на шума, като същевременно се оптимизират вложените разходи и усилия. Броят на хората, изложени на вредни нива на шум, е по-вероятно да бъде намален чрез прилагане не на отделни мерки, а по-скоро на комбинация от различни мерки, включително технологични подобрения, политики по отношение на шума, по-добро планиране на градската среда и инфраструктурата и промени в поведението на хората.

VIII. ИНФОРМАЦИЯ ОТ ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ИЗВЪРШЕНОТО ПО МЕРКИ, ПРЕДПИСАНИ В ПРЕДИШНИ ПЕРИОДИ, ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА АКУСТИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ

Нормативно основание за разработване и изпълнение на План за действие за ограничаване на шумовото натоварване в агломерация Пловдив

Въз основа на Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда се изготвят планове за действие за справяне с проблемите с шума, както и защита на „тихите места”, т.е. местата без шумово замърсяване. В Р. България, директивата е транспонирана чрез Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС). В изпълнение на разпоредбите на закона с Решение № 318, взето с Протокол № 13 от 01.08.2024 г. на Общински съвет-Пловдив е одобрена актуализираната стратегическа карта за шум в околната среда на Агломерация Пловдив.

Отчет с обхват по всички мерки от Плана за действие към Стратегическа карта за шум на Агломерация Пловдив ще бъде предоставен от отговорните звена на Община Пловдив след приключване на календарната 2024 г. и одобрение на Общински съвет-Пловдив.

12.12.2024 г.

X инсп. Любена Владимирова

Подписано от: Lyubena Elkova Vladimirova